

ZEMĚPIS

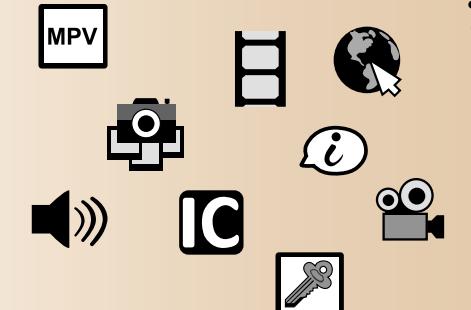
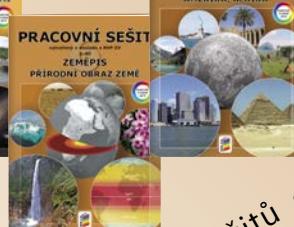
ucelená řada pro 6.–9. ročník

VŽDY AKTUÁLNÍ DOLOŽKY MŠMT

S NÁMI
SE
UČTE...

systematicky a hravě

S pracovními
sešity...

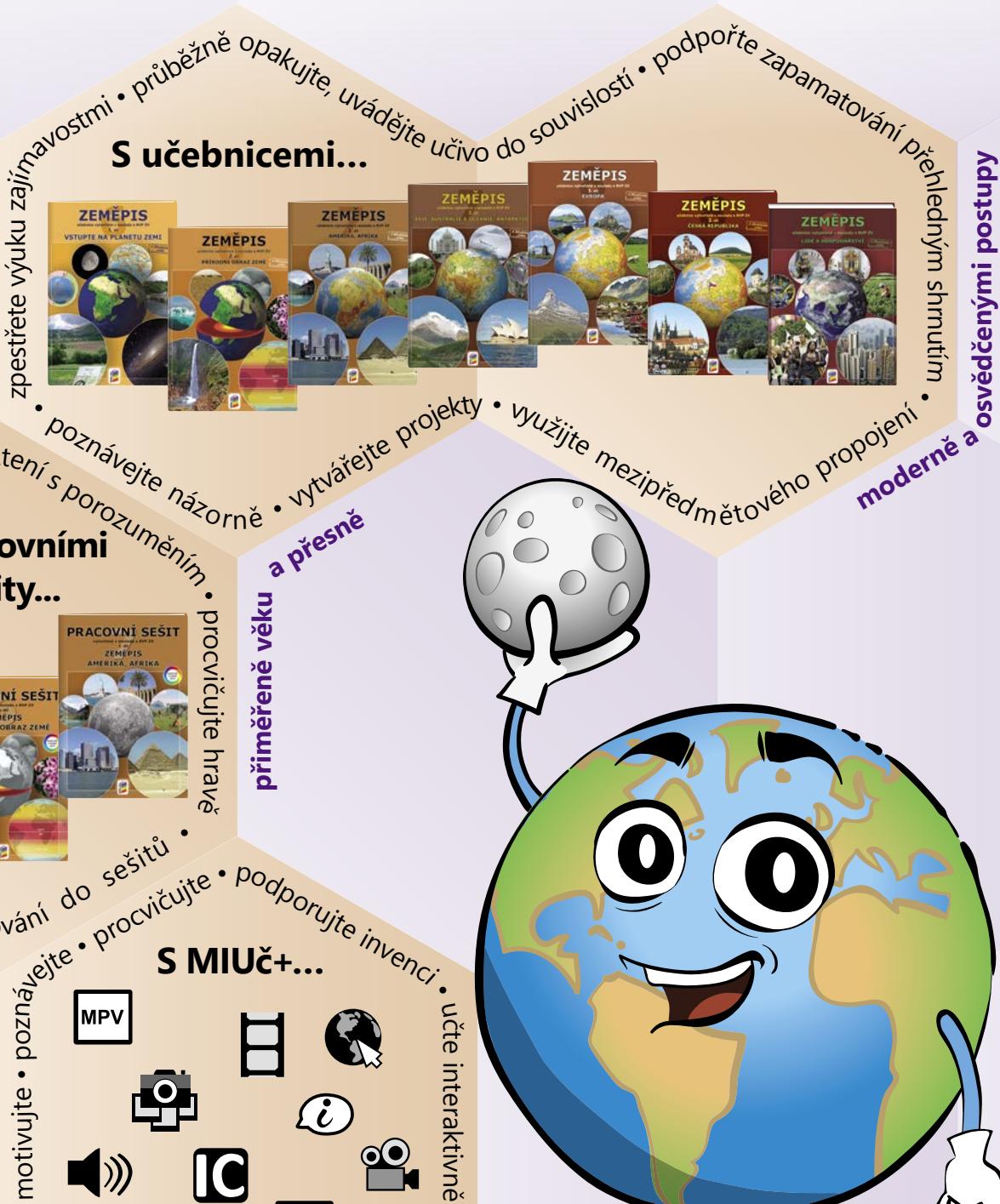
AKCE PRO ŠKOLY

Při zakoupení vybraného **pracovního sešitu Zeměpis 6/1, 6/2, 7/1, 7/2, 8/1, 8/2 nebo 9** pro celou třídu získáte **ZDARMA** licenční certifikát na aktivaci kterékoli **MIUč+ dle vlastního výběru** na školní rok 2020/2021 (školní multilicence a žákovské licence).

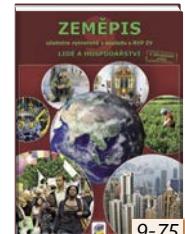
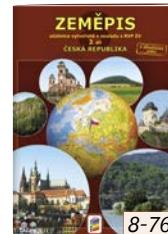
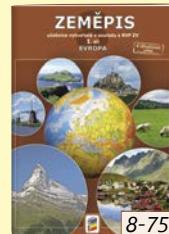
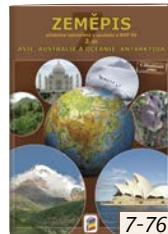
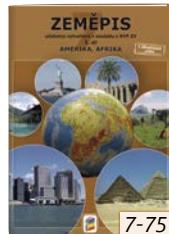
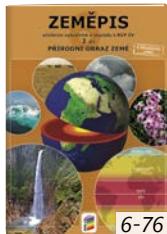
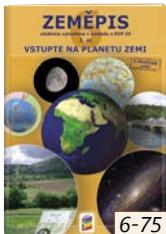
Akce je poskytována pouze školám při nákupu na nns.cz nebo u partnerů akcí.

Seznam partnerů akcí najeznete na nns.cz/akce. Na objednávku připište „Akce Z“.

Akce platí do **30. 9. 2020**.

Učebnice zeměpis 6.–9. ročník

Názorné mapy, schémata a grafy, množství ilustrací a fotografií.

Opakovací úkoly a úkoly, které uvádějí probrané učivo do souvislostí.

Práce s mapou.

Srozumitelně psané texty.

PODNEBÍ

- Co je počasí a co podnebí?
- Vymenujte podnebné pásy na planetě Zemi a zhodnotte, jak se od sebe liší.
- Jak ovlivňuje podnebí nadmořská výška a teplota oceánských proudů?
- Jaké je dnes počasí?

Podle mapky určete, do jaké podnebné oblasti patří Česká republika.

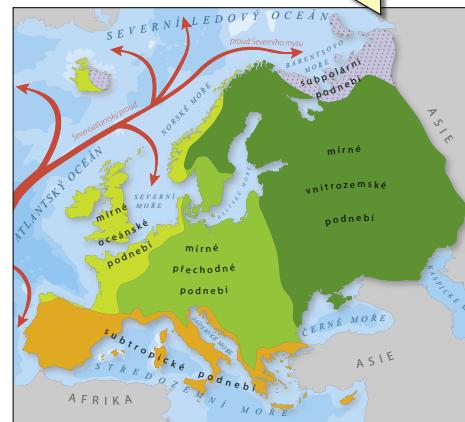
Na podnebné daného místa má největší vliv jeho **zeměpisná šířka, nadmořská výška, vzdálenost od oceánu a vliv mořských proudů**.

Evropa zasahuje do **tří podnebných pásů severní polokoule**.

Oblast **severní Evropy** leží v **subpolárním podnebném pásu**, který je přechodnou oblastí mezi pásem polární a mírným. Vyznačuje se dlouhou mrazivou zimou a krátkým létem.

Většina Evropy leží v **mírném podnebném pásu**. Velký vliv na podnebné místo má **vzdálenost od Atlantského oceánu**, který zmírňuje rozdíly zimních a letních teplot vzduchu a přináší srážky.

V západní části Evropy se vlivem Atlantského oceánu vytváří **mírné vnitrozemské podnebí**. Je nejděstivější v Evropě s mírnými teplotami v létě i v zimě. Podnebí **severozápadní Evropy** ovlivňuje teplý **Severoatlantský proud**. Díky němu jsou teploty této oblasti vyšší než v jiných oblastech se stejnou zeměpisnou šírkou.

podnebné oblasti Evropy
■ subtropické (středomořské), ■ mírné oceánské, ■ mírné přechodné,
■ mírné vnitrozemské, ■ subpolární, → teplý Severoatlantský proud

Finsko – subpolární podnebí

Portugalsko – subtropické podnebí

Vysvětlete, jak se projevuje na ročním chodu teplot a srážek zeměpisná šířka a vzdálenost od moře.

Jak vše, okamžitý stav atmosféry nazýváme počasí. Je ovlivněno **tlakovými nízemi (N)** a **tlakovými výšemi (V)**. Jsou to vzduchové hmoty s výrazně nižším nebo vyšším tlakem vzdachu. Výrovnávání tlaku mezi nízemi a výšemi má za následek proudění vzdachu, různé typy oblastí a počasí. V oblastech **tlakových nízů bývá oblačné počasí, v létě chladnější, v zimě napak teplejší**. Tlaková výše s sebou přináší **teploty a jasné počasí v létě, v zimě napak ochlazení**. Počasí v Evropě má velký vliv např. islandská tlaková níže a azorská tlaková výše.

Sledujte predpovědi počasí v televizi a zopakujte si, jaké počasí přináší tlaková výše a tlaková níže.

Vysvětlete, proč vznikají v rámci mírného pásu v Evropě dva typy podnebí – oceánské a vnitrozemské. Proč ubývá srážek směrem na východ?

Pokud jste byli na dovolené mimo Českou republiku, připravte si pro svoje spolužáky a spolužáčky tyto informace: 1. V jakém podnebném pásu jste se nacházeli a jaké počasí jste v průběhu pobytu zažili. 2. Uvedte klady a zápor podnebí, které ovlivňuje život lidí v navštívěné zemi.

Mezi projevy počasí patří i jev zvaný **inverze**. Chladné proudy vzdálejí se vzdálenou vlnou a vydávají vodu studeného vzduchu.

Jeho srážením vzniká nízká oblačnost, která způsobuje teplotní rozdíl.

Ve vyšších polohách je teplota a slunečno, zatímco v údolích bývá

chladněji s velkou koncentrací oblačnosti, případně smogu.

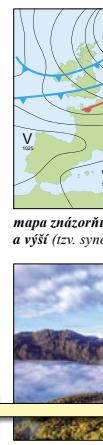
Podnebí každého místa v Evropě ovlivňuje jeho zeměpisná šířka, nadmořská výška, vzdálenost od oceánu a vliv mořských proudů. Největší část Evropy leží v mírném podnebném pásu. Okrajové části zasahují do subpolárního a subtropického podnebného pásu. Podnebí severozápadní Evropy zmírňuje Atlantský oceán a teplý Severoatlantský proud. Vzdálenost od Atlantského oceánu směrem na východ má za následek přechod oceánského typu podnebí do vnitrozemského.

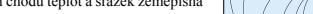
předpověď počasí: anglicky – weather forecast [ˈweðə fɔ:kst] německy – die Wettervorhersage

srážky: anglicky – precipitation [pri:pɪ'seɪʃn] německy – (die) Niederschläge

10

klimadiagramy vybraných oblastí Evropy

podnebí: anglicky – climate [ˈklaɪmət̩] německy – das Klima

zeměpisná šířka: anglicky – latitude [ˈlatɪtju:d̩] německy – die geographische Breite

11

Zajímavosti pro zpestření výuky.

Mezipředmětové vazby.

Skupinové úkoly, kdy žáci pracují v týmech.

Úkoly k vyhledání dalších informací v odborné literatuře nebo na internetu.

Tvořivé úkoly.

Klíčová slova uvedená v angličtině a němčině.

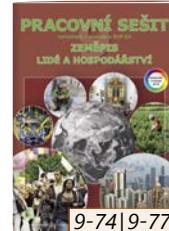
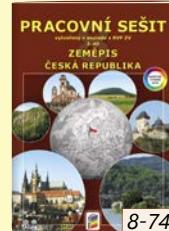
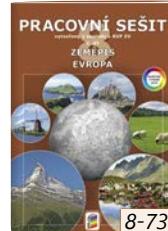
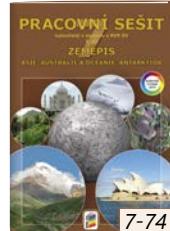
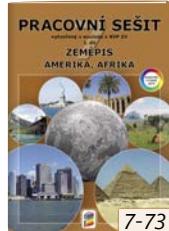
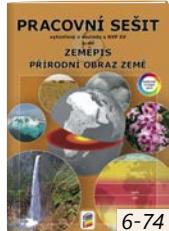
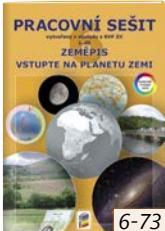
Klíč s řešením vybraných úkolů na konci učebnice.

Ukázky z literatury.

Řada průrezových témat.

Pracovní sešity zeměpis 6.–9. ročník

Úvodní text na procvičení čtení s porozuměním.

Různorodá, zábavná cvičení.

Přehledná schémata.

Tyto sešity lze využít i místo vlastního sešitu žáka.

Přehled učiva uprostřed každého pracovního sešitu.

2. ZEMĚDĚLSTVÍ

Zemědělství v České republice je poměrně pestré, především kvůli rozmanitosti reliéfu, podnebí a rozdílnému zastoupení druhů půd. Půdní fond České republiky je chráněn zákonem a tvorí ho především zemědělské půdy, lesní půdy a vodní plochy. Současné tendenze v zemědělství spočívají v omezení snahy o velké výnosy díky používání pesticidů a umělých hnojiv. Zemědělství směruje k tzv. trvale udržitelnemu zemědělství, které představuje ekologické obhospodařování krajiny.

Jaký význam může mít ekologické zemědělství pro obyvatele České republiky? .....

1. Vytvořte si vlastní legendu a zakreslete do mapy.

Legenda:

- Českomoravská vrchovina
- Polabí
- Dyjsko-svratecký úval
- Vysočina

2. Doplňte, které kraje vynikají nadprůmernou zemědělskou výrobou.

- a) .....
b) .....
c) .....
d) .....

3. Doplňte hospodářská odvětví, kterým zemědělství poskytuje suroviny.

- a) .....
b) .....
c) .....
d) .....

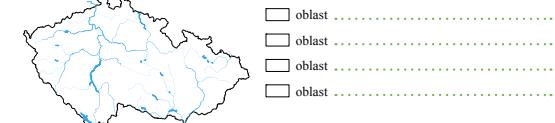
4. Vyberte správná tvrzení.

Největší plochu zemědělských plodin v ČR zaujímají obilniny/olejiny. Ubývá ploch osetých okopaninami/olejinami. Z obilovin se u nás nejvíce pěstuje pšenice a ječmen/kukurice a rýže. Ke nejvýznamnějším olejinám v ČR patří slunečnice/pepka olejka. Z technických plodin se u nás daří lnu/bavlnici a chmelu/konopí. V nížinách se pěstuje také ovoce a zelenina/květiny. Nejvíce vinné révy produkuje oblast jižní Moravy/jižních Čech. Příčiny/Technické plodiny slouží jako krmivo pro živočišnou výrobu.

5. Vytvořte si vlastní legendu a zakreslete do mapy zemědělské výrobní oblasti.

Legenda:

- oblast .....
- oblast .....
- oblast .....
- oblast .....

6. Doplňte text.

Hlavními obory živočišné výroby jsou chov ..... a hospodářství patří kromě zemědělství také ..... a ..... ho.

7. Swojte pojmy, které k sobě patří.

- chov prasat
- chov skotu
- lesní hospodářství
- chov drůbeže
- pastviny
- krmné obilí
- blízkost spotrebitele
- lesnaté oblasti

8. Podle grafu určete, jak se využívají produkce a spotřeba veprlového masa v České republice.

Zdroj: Situaci a výhledová zpráva
Veprové maso 2018

Vysvětlete, jak je možné, že se v jednotlivých letech liší výráběná a spotřebované množství veprlového masa.

9. Vysvětlete pojmy.

monokultura – .....
funkce zemědělství – .....

10. Napište, o kterou složku pravovýroby se jedná.

Poznámky: .....

str. 22–24 17

PŘÍLOHA 1: SHRNUJÍCÍ UČIVA ZEMĚPISU 8. 2. DÍL

I. POLOHA ČR V EVROPE – VÝVOJ STÁTNÍHO ÚZEMÍ

Položka ČR: vnitrozemský stát ve střední Evropě.

Rozloha: 78 866 km².

Hranice: přirozené, okrajová pobřežní, dolní tok řeky Moravy a Dyje.

Krajinny body: S – Lobenava, J – Výšší Brod, Z – Krásná u Aše, V – Bukovec u Jablunkova.

Geopolitický vývoj:

– 9. století: Velkomoravská říše (rozpad na malá knížectví);

– 9. století: Premsylovci;

– 11. století: připojení území Moravy;

– 1526: České země součástí habsburské monarchie;

– 1867: České země součástí Rakouska-Uherska;

– 1918: vznik Československé republiky;

– 1938: Německo připojilo pohraniční oblasti;

– 1939: protektorát Čechy a Morava;

– po 2. světové válce: Československo součástí východního bloku (ztráta Podkarpatské Rusi);

– 1989: zhroucení komunistického režimu;

– 1993: vznik samostatné České republiky;

– 1999: Severoatlantická aliance (NATO);

– 2004: Evropská unie (EU).

II. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

Geologický celky: Česká vysočina, Západní Karpaty, Západopanonská pánev, Středoevropská nižina.

Hranice mezi Českou vysočinou a Západními Karpaty: spojnici Znojmo–Brno–Olomouc–Ostrava.

Podnebí ovlivňují: prudký vlnkový vzdutecu od **Atlantského oceánu** (srážky, zimní měkký teplot) a prudký teplý vzdutecu od **Středomořského moře**, prudký vlnkový vzdutecu od **vnitrozemí** (léta horká a suchá, zimy mrázivé bez srážek).

2. SÍDLA

ČR: hustá síť sídel.

Města: 70% obyvatel, většinou jsou zaměstnáni ve službách, dopravě, průmyslu;

– velkoměsto (počet obyvatel vyšší než tisíc) – Brno, Ostrava, Plzeň, Olomouc;

– světová velkoměsta (počet obyvatel větší než jeden milion) – Praha.

Vesnice: obyvatelé zaměstnáni často v zemědělství než lidé ve městech. Většina obyvatel vesnic je ale zaměstnána v průmyslu a službách a za prací dojíždí do měst (vesnice slouží také k rekreaci).

IV. HOSPODÁŘSTVÍ

1. VÝVOJ HOSPODÁŘSTVÍ

Období Rakouska-Uherska: České země **průmyslově nejrozvinutější oblasti**.

30. léta 20. století: hospodářská krize ve světě.

Období po 2. světové válce: těžba energetických surovin, rozvoj hutnictví, strojírenství.

Období totality: hospodářství zaměřeno na těžký průmysl.

Po roce 1989: návrat k tržnímu hospodářstvu, privatizace, globalizace. Postupně začínají prevažovat obchod a služby, klesající podíl zemědělství a průmyslu.

21. století: ČR je hospodářsky vyspělý stát (automobilový průmysl, potravinářský průmysl).

2. ZEMĚDĚLSTVÍ

Zemědělství: vyspělé, dovoz exotických plodin, potravinová soběstačnost klesá.

Funkce zemědělství: zajistění výživy obyvatelstva, surovin pro další odvětví, krmiva pro živočišnou výrobu.

Půdy podle využití v zemědělství: orná půda (38%), zahrady, vinice, chmelenice (2,7%), louky a pastviny (12,3%), les (33,6%), vodní plochy (2,3%), ostatní (10,3%). V posledním

6-75 Zeměpis 6. 1. díl – Vstupte na planetu Zemi

6-73 Zeměpis 6. 1. díl – Vstupte na planetu Zemi

6-76 Zeměpis 6. 2. díl – Přírodní obraz Země

6-74 Zeměpis 6. 2. díl – Přírodní obraz Země

7-75 Zeměpis 7. 1. díl – Amerika, Afrika

7-73 Zeměpis 7. 1. díl – Amerika, Afrika

7-76 Zeměpis 7. 2. díl – Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida

7-74 Zeměpis 7. 2. díl – Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida

U D A4 68 str. 83,-

PS A4 44 str. 49,-

U D A4 84 str. 83,-

PS A4 48 str. 49,-

U D A4 96 str. 83,-

PS A4 56 str. 49,-

U D A4 72 str. 83,-

PS A4 48 str. 49,-

8-75 Zeměpis 8. 1. díl – Evropa

U D A4 96 str. 83,-

8-73 Zeměpis 8. 1. díl – Evropa

PS A4 56 str. 49,-

U D A4 96 str. 83,-

PS A4 56 str. 49,-

U D A4 128 str. 159,-

PS A4 72 str. 74,-

U D A4 72 str. 84,-

PS A4 72 str. 84,-

šedě označený titul – doprodej

MIUč+ Multimediální interaktivní učebnice plus

Multimediální interaktivní učebnice zahrnuje interaktivní verzi tištěné učebnice a pracovního sešitu a multimédia.

Audionahrávka textu učebnice.

Jednotlivé texty, fotografie apod. se kliknutím zvětší do samostatného okna.

Zábavné interaktivní cvičení.

Video doplněné kontrolními otázkami.

Doplňující fotografie.

Webový odkaz na stránky se zajímavostmi, doplňujícími informacemi apod.

Interaktivní verze pracovního sešitu.

Anglická slovíčka namluvená rodilým mluvčím.

Snadné přecházení mezi učebnicí a prac. sešitem.

Vyučující si mohou vložit vlastní materiály.

I BEZ INSTALACE!
www.ucebnice-online.cz

JE VODY NA ZEMI DOSTATEK?

2. PEVNINSKÁ VODA
Voda pevninská je sladká. Díleme ji na:
A. voda povrchová.
B. voda pod povrchem.
C. voda v ledovcích.

POVRCHOVÁ VODA

A. Povrchová voda se nejčastěji vyskytuje v podobě:
a) vodní toků
b) vodních nádrží,
c) potoku nebo říčky jejich vzniku dělíme na:
- přirozené vodní nádrže,
- umělé vodní nádrže.

Přirozené vodní nádrže
Mezi přirozené vodní nádrže řadíme především **jezera** (např. Černé jezero na Sumáru). **Jezera** jsou prohlubnou založené vodou, které vytvořila **přirozená**. Přirozené je např. jezero Bajkal v Rusku).

V sychých oblastech se vyskytuje i **bezodtoká jezera**. Reky do nich vodu přivádějí, ale už z nich nevysíkají. Příkladem bezodtokého jezera je Aralkul (např. v Rusku).

Přirozený původ mají také **bažiny** (např. v Jesenickách a na Sumáru). Bažiny jsou **trvale zamokřené** s kmeny souviskou **porosty vlnkovinu** rostlinami.

Ve školním atlase zjistíte, které jezera jsou na světě největší a které nejhledání. Ve kterém státě a světadíle leží?

Umělé vodní nádrže
Umělé vodní nádrže byly vytvořeny člověkem.
Mezi vodní nádrže umělého původu patří např. **přehradní nádrž** a **rybníky**.

Přehradní nádrž je uměle vytvořený prostor, který vznikl k přehrazení části vodního toku pomocí hráze (např. Lipno). Využívá se např. k výrobě elektrické energie, k zásobování pitnou vodou, k zadření vody při povodních. Rybník je uměle vytvořená mělká nádrž s přírodním dnem, která vznikla nasypaním zemní hráze (např. Rožmberk). Lide vybudovali k odvodnění zamokřených území, dodnes se využívají pro chov ryb.

Které vodníily a vodní nádrže jsou ve vaši obci a v okolí?

Rybník Rožmberk je největší rybník v České republice i v celé střední Evropě. Byl vybudován na řece Lužnicí v 16. století. Délka jeho hráze je 2 430 m, maximální hloubka dosahuje 6,2 m.

Církevský je umělá vodní nádrž na řece Otavě v 16. století. Délka jeho hráze je 2 430 m, maximální hloubka dosahuje 6,2 m.

Církevský je umělá vodní nádrž na řece Otavě v 16. století. Délka jeho hráze je 2 430 m, maximální hloubka dosahuje 6,2 m.

Výběr správnou variantu.

Voda je životně důležitou látkou pro organizmy. Voda je na Zemi obrovské množství, převážně je to ale slaná voda oceánu. Kytuje jako povrchová, pod povrchem sladká voda pevninská. S ... vodou se nejčastěji setkáváme v podobě vodních toků a vodních nádrží. Vodní nádrže jsou přirozeného původu (...) nebo umělého původu (...). Většina (...) vody je vázána v pevninských ledovcích a je pro potřeby člověka nedostupná. Člověk svou činností znečiňuje vodní zdroje.

UČ PS

Vyzkoušejte zdarma kteroukoliv MIUč+ na 30 dní. Bližší podmínky a postup instalace najeznete na www.miucplus.cz.

MIUč+ lze zakoupit v licencích:

1. časově neomezená školní multilicence
2. školní multilicence na 1 školní rok

3. školní licence pro 1 učitele na 1 školní rok
4. žákovská licence na 1 školní rok

Název titulu	Typ licence	Škola (neomezeně)		Škola (1 rok)		Učitel (1 rok)		Žák (1 rok)	
		kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena
MIUč+ Zeměpis 6, 1. díl – Vstupte na planetu Zemi (U + PS)		6-75-1	4990,-	6-75-3	990,-	6-75-T	590,-	6-75-4	59,-
MIUč+ Zeměpis 6, 2. díl – Přírodní obraz Země (U + PS)		6-76-1	4990,-	6-76-3	990,-	6-76-T	590,-	6-76-4	59,-
MIUč+ Zeměpis 7, 1. díl – Amerika, Afrika (U + PS)		7-75-1	4990,-	7-75-3	990,-	7-75-T	590,-	7-75-4	59,-
MIUč+ Zeměpis 7, 2. díl – Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida (U + PS)		7-76-1	4990,-	7-76-3	990,-	7-76-T	590,-	7-76-4	59,-
MIUč+ Zeměpis 8, 1. díl – Evropa (U + PS)		8-75-1	4990,-	8-75-3	990,-	8-75-T	590,-	8-75-4	59,-
MIUč+ Zeměpis 8, 2. díl – Česká republika (U + PS)		8-76-1	4990,-	8-76-3	990,-	8-76-T	590,-	8-76-4	59,-
MIUč+ Zeměpis 9 – Lidé a hospodářství (U + PS)		9-75-1	8990,-	9-75-3	1490,-	9-75-T	890,-	9-75-4	99,-

NOVÁ ŠKOLA, s.r.o.

Bratislavská 23d, 602 00 Brno
tel.: 545 222 286
e-mail: nns@nns.cz
www.nns.cz

[nns.cz](#)

[nnsmuic](#)

[nova_skola_nakladatelstvi](#)